

Jak powstają ceny?

Będziesz potrzebować:

- ✖ karteek formatu A4 - kilka sztuk
- ✖ długopisów
- ✖ 100 jabłek do gry wyciętych z szablonu:

<https://drive.google.com/file/d/1U8lII-XH1OUMhW8aY1KXbbtteCWmsPDC/view?usp=sharing>

Wstęp

OBEJRZYJ FILM: Jak powstają ceny?

Obejrzyj film z udziałem Rafała Osińskiego. Wprowadzi Cię w tematykę zajęć.

FILM: <https://www.youtube.com/watch?v=lEz7nsc2VfY>

Co zapamiętałeś z filmu? Dyskutuj np. z rodzicami lub rodzeństwem.

Jak myślisz, po co właściwie istnieją ceny produktów?

Kto odpowiada za ustalanie cen?

Czy ceny wybranego produktu w różnych sklepach są takie same?

ZADANIE: Porównaj ceny!

Odwiedź strony internetowe trzech wybranych sklepów i sprawdź ceny trzech gatunków jabłek: lobo, ligol i cortland (możesz też wybrać inne popularne odmiany).

Zapisz te ceny na dużej kartce (A4). Możesz też odszukać w domu gazetki reklamowe i tam poszukać cen produktów.

PYTANIE: Czy ceny w każdym sklepie są takie same?

Zastanów się, skąd wynikają różnice w cenach różnych odmian jabłek i między różnymi sklepami.

Jakie są ceny jabłek na giełdach w różnych miastach?

JAKIE SĄ CENY JABŁEK NA GIEŁDACH W RÓŻNYCH MIASTACH?

Miasto	Cena za 1 kg jabłek
Kalisz	1,60 – 1,73
Katowice	2,08
Sandomierz	0,80 – 1,20
Warszawa	1,66 – 2,33

 PYTANIE: Jak myślisz, jaka jest różnica między ceną w sklepie a ceną na giełdzie?

Cena detaliczna, cena hurtowa

CENA DETALICZNA

To cena określonego produktu w sklepie, np. cena za kilogram jabłek. Chodzi tu o cenę dla ostatecznego klienta.

CENA HURTOWA

To cena oferowana na giełdach towarowych lub w hurtowniach.

W przeciwieństwie do ceny detalicznej, po której sprzedawca w sklepie sprzedaje towary, jest to ta cena, po której sprzedawca kupuje towary, najczęściej w dużo większych ilościach, po to, by sprzedać je dalej po wyższej cenie i osiągnąć zysk.

Na przykład sprzedawca jabłek kupuje dużo jabłek na giełdzie po 2 zł od sadownika po to, by sprzedać je ostatecznemu klientowi po np. 3,50 zł za kg - a zatem, by osiągnąć zysk.

Jaki pomysł miała Kasia?

ZADANIE: Przeczytaj historię Kasi

Kasia mieszka w pewnej miejscowości, przez którą przejeżdża wiele osób jadąc do Zakopanego na wakacje lub ferie zimowe. Jest to również droga, którą przejeżdża wiele samochodów zagranicznych, których właścicielami są najczęściej nasi sąsiedzi ze Słowacji chcący odwiedzić stolicę Tatr.

W środku miasteczka znajduje się skrzyżowanie ze światłami. Ponieważ zazwyczaj światło czerwone pali się bardzo długo, Kasia wpadła na pewien pomysł. Stwierdziła, że kupi płyn do mycia szyb, weźmie z domu jakąś szmatkę i będzie myć szyby samochodów. Wykalkulowała, że cena mycia wyniesie 3 zł. Taka cena pozwoli jej z jednej strony znaleźć sporo chętnych na tą usługę, z drugiej zaś umożliwi osiągnięcie zysku. Jak postanowiła, tak zrobiła. Znajomi Kasi, również ci mieszkający po drugiej stronie granicy (wszak do granicy były zaledwie 2 km) obserwowali, jak sobie dobrze radzi. Wielu z nich postanowiło pójść tą samą drogą – również zaczęli świadczyć podobne usługi przejeżdżającym osobom.

Jaki pomysł miała Kasia?

PYTANIA: Spróbuj odpowiedzieć na pytania dotyczące cen w biznesie Kasi

Kasia rzetelnie przygotowała się do zadania, które przed nią stało, wszystko przekalkulowała i wyceniła swoją usługę. Niestety nie była jedyną osobą, która wpadła na pomysł mycia szyb.

Jak myślisz, czy cena którą ustaliła Kasia będzie musiała się zmienić?

Czy cena będzie wyższa, czy niższa?

Jaki wpływ na opisaną sytuację ma pojawienie się osób z zagranicy?

Konkurencja

ODPOWIEDZI:

- ✗ Cena będzie musiała się zmienić, ponieważ pojawiły się osoby świadczące taką samą usługę.
- ✗ Cena będzie niższa, ponieważ większa ponieważ w sytuacji rywalizacji, by zachęcić klienta do siebie - konieczna jest obniżka cen.
- ✗ Otwarcie krajowego rynku dla firm zagranicznych powoduje zwiększenie konkurencji.

Jak widzisz, pojawił się pierwszy czynnik wpływający na wysokość cen. Tym czynnikiem jest rywalizacja między przedsiębiorcami. W ekonomii nazywamy ją KONKURENCJĄ

Dalszy ciąg historii Kasi...

ZADANIE: Przeczytaj dalszy ciąg historii Kasi

Kasia mieszka w pewnej miejscowości, przez którą przejeżdża wiele osób jadąc do Zakopanego na wakacje lub ferie zimowe. W środku miasteczka znajduje się skrzyżowanie ze światłami. Ponieważ zazwyczaj światło czerwone pali się bardzo długo, Kasia wpadła na pewien pomysł. Stwierdziła, że kupi płyn do mycia szyb, weźmie z domu jakąś szmatkę i będzie myć szyby samochodów. Wykalkulowała, że cena mycia wyniesie 3 zł. Taka cena pozwoli jej z jednej strony znaleźć sporo chętnych na tą usługę, z drugiej zaś umożliwi osiągnięcie zysku. Jak postanowiła, tak zrobiła.

Po kilku dniach pracy jednak poczuła pewne rozczarowanie. Obliczyła, że mimo ogromnego wysiłku zarobiła jedynie 12 zł – stanowczo mniej niż oczekiwała. Czyżby usługa była zbyt droga? Mama Kasi, myśląc o tym, jak pomóc córce wpadła na pewien pomysł. Udała się do sklepu z artykułami chemicznymi. Ponieważ jednak w Polsce produkty te były dość drogie, postanowiła pojechać na wieś oddaloną o 15 km, ale leżącą już po stronie słowackiej. Dlaczego? Po pierwsze, ceny były tam niższe a po drugie korzystny był kurs walutowy.

Co zrobiła Kasia?

Mimo zysków mniejszych od oczekiwanych, dzięki wsparciu mamy, która kupiła tańsze płyny, Kasia dalej może prowadzić swoją działalność.

 PYTANIA: Spróbuj odpowiedzieć na pytania dotyczące cen w biznesie Kasi:

Jak myślisz, co może się stać z ceną usługi po interwencji mamy Kasi?

Jaki wpływ na całą sytuację ma pojawienie się produktów z zagranicy?

Co zrobiła Kasia?

ODPOWIEDZI

- ✖ **Możliwe są dwa warianty.** W pierwszym Kasia **obniży cenę swojej usługi** - dotyczy to sytuacji, gdy będzie duża konkurencja. W drugim wariantcie **cena zostanie na tym samym poziomie**, ale dzięki zmniejszeniu kosztów Kasia osiągnie większy zysk. Dotyczy to sytuacji, gdy konkurencja jest mała.
- ✖ Otwarcie granic dla zagranicznych produktów pozwala nam korzystać z szerszej oferty, mamy większy wybór, istnieje większa konkurencja między dostawcami, dzięki czemu możemy nabywać produkty po niższych cenach.

ZABAWA W TARG

 ZABAWA: Zbierz wszystkich domowników. Jeśli jest was kilkoro, możecie zagrać w targ!

Celem zabawy jest odpowiedź na pytanie:

Jakie czynniki wpływają na wysokość cen?

Zabawa jest podzielona na kilka etapów. Wcielcie się w rolę kupujących i sprzedawców.

Celem sprzedawców jest osiągnięcie maksymalnego zysku ze sprzedaży jabłek.

Celem kupujących jest zakup jak największej ilości jabłek, za wszystkie pieniądze, które otrzymali.

Jak przebiega zabawa w targ?

- **SZABLON JABŁEK:** Możecie wydrukować jabłka, które będziecie sprzedawać lub zrobicie je samodzielnie, wycinając kształt z papieru:
<https://drive.google.com/file/d/1U8Iii-XH1OUMhW8aY1KXbbtteCWmsPDC/view?usp=sharing>
- **PRZYGOTOWANIE GRY:** Tu znajdziecie dokładną instrukcję jak przygotować się do gry:
https://drive.google.com/file/d/1s9CuKyPueG7ViKVEmZhgXBpebjl6q_8Y/view?usp=sharing
- **PRZEBIEG GRY:** Sprawdź, jak przebiega rozgrywka:
<https://drive.google.com/file/d/1Ue4XU7Oa8Fffst3LXphL5Z0o2eoWVxuM/view?usp=sharing>

Czym są ceny regulowane?

W eksperymencie była możliwość swobodnego kształtowania cen jabłek. Jak nazywamy taki sposób ustalania cen?

Taki mechanizm nazywamy rynkiem lub wolnym rynkiem.

Czy ceny wszystkich produktów ustalone są za pomocą mechanizmu rynkowego?

Nie, nie wszystkie ceny ustalone są za pomocą mechanizmu rynkowego?

Jakie ceny są ustalone w inny sposób?

Regulowane są ceny **gazu**, co jednak spotkało się w zeszłym roku z ostrą reakcją Unii Europejskiej. Podobnie regulowane są ceny **prądu**. Do niedawna regulowane były ceny czynszów. Regulacje dotyczyły bądź dotyczą dóbr szczególnie istotnych ze społecznego punktu widzenia. Warto nadmienić, że do końca dekady lat 80-tych XX wieku regulowane były niemal wszystkie ceny, co było cechą typową dla gospodarki centralnie kierowanej. Jednakże po roku 1988, z racji rozpoczęcia procesów transformacyjnych w naszym kraju, większość cen została uwolniona.

Podsumowanie

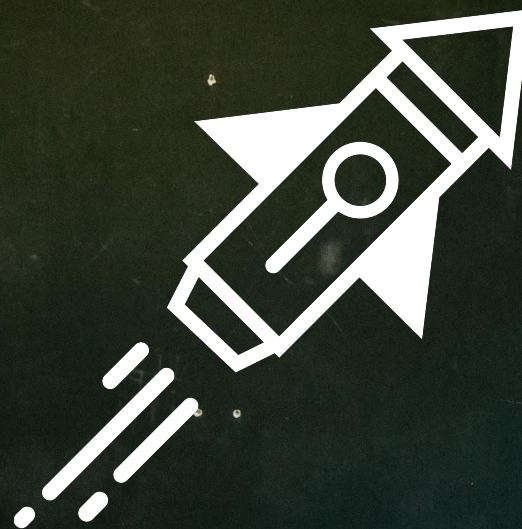
ZASTANÓW SIĘ:

Mówiliśmy dzisiaj o tym, jak kształtują się ceny i od czego zależy ich wysokość. Wymień jeszcze raz czynniki, jakie mają na nie wpływ.

MYŚL DALEJ!

Na końcu zajęć dowiedziacie się o innych niż rynkowe sposobach ustalania cen. Naszym przykładem był gaz i prąd. Poszukaj informacji, jakich innych dóbr i usług może to dotyczyć.

Działaj z Fundacją Uniwersytet Dzieci!

facebook.com/UniwersytetDzieci

[@fundacjauniwersytetdzieci](https://www.instagram.com/fundacjauniwersytetdzieci)

[@unwrdzieci](https://twitter.com/unwrdzieci)